

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I PRIRODE

1735

Na temelju članka 53. stavka 3 Zakona o održivom gospodarenju otpadom (»Narodne novine«, broj 94/13; u daljnjem tekstu: Zakon), ministar zaštite okoliša i prirode, donosi

PRAVILNIK

O AMBALAŽI I OTPADNOJ AMBALAŽI

I. OPĆE ODREDBE

Sadržaj

Članak 1.

(1) Ovim Pravilnikom propisuju se postupci i ciljevi u gospodarenju otpadnom ambalažom, uvjeti gospodarenja ambalažom i otpadnom ambalažom, zahtjevi u pogledu sakupljanja, skladištenja i obrade otpadne ambalaže, zahtjevi u proizvodnji, stavljanju na tržište i uporabi ambalaže, način i uvjeti označavanja ambalaže, obveza vođenja evidencije i dostave izvješća, obveze i način ispunjavanja obveza proizvođača proizvoda pakiranih u ambalažu, obveze i način obveznog postupanja posjednika otpadne ambalaže sadržaj programa za obavljanje usluge sakupljanja otpadne ambalaže, te druga pitanja u svezi ambalaže i otpadne ambalaže, a sve u svrhu postizanja ciljeva propisanih ovim Pravilnikom.

(2) Ovim Pravilnikom propisuju se mjere kojima je osnovni cilj sprječavanje nastajanja ambalažnog otpada, ponovna uporaba ambalaže, recikliranje i drugi postupci oporabe ambalažnog otpada te smanjenje konačnog odlaganja ambalažnog otpada.

(3) Na pitanja vezana uz stavljanje ambalaže na tržište i gospodarenja ambalažnim otpadom koja nisu posebno uređena ovim Pravilnikom, primjenjuju se posebni propisi kojima se uređuje gospodarenje otpadom te u odgovarajućoj mjeri drugi posebni propisi koji uređuju ta pitanja.

(4) U smislu odredbi ovog Pravilnika uvoz podrazumijeva stjecanje odnosno unos iz država članica Europske unije i uvoz na područje Republike Hrvatske iz trećih zemalja, za vlastite potrebe ili obavljanje trgovačke djelatnosti, u zamjenu za plaćanje ili besplatno.

(5) U smislu odredbi ovog Pravilnika izvoz podrazumijeva iznos u države članice Europske unije i izvoz iz područja Republike Hrvatske u treće zemlje.

(6) Ovim Pravilnikom uređuje se način gospodarenja ambalažom i otpadnom ambalažom radi sprječavanja njihovog utjecaja na okoliš svih država članica Europske unije i trećih zemalja odnosno radi smanjenja utjecaja vodeći računa o visokom stupnju zaštite okoliša, a kako bi se osiguralo funkcioniranje unutarnjeg tržišta te izbjegle zapreke trgovini i ometanja i ograničenja tržišnog natjecanja u Europskoj uniji.

Područje primjene

Članak 2.

(1) Odredbe ovog Pravilnika odnose se na svu ambalažu stavljenju na tržište i na sav ambalažni otpad koji se koristi ili je nastao u industriji, trgovini, uslužnim djelatnostima, kućanstvima ili bilo kojeg drugog izvora neovisno o uporabljenom materijalu.

(2) Odredbe ovog Pravilnika se primjenjuju ne dovodeći u pitanje važeće zahtjeve za kvalitetom ambalaže koji se odnose na sigurnost, zaštitu zdravlja i higijene proizvoda u ambalaži i važeće zahtjeve prijevoza te važeće propise Europske unije o opasnom otpadu.

Primjena zakonodavstva EU

Članak 3.

(1) Ovaj Pravilnik je u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

– Direktivom Europskog parlamenta i Vijeća 94/62/EZ od 20. prosinca 1994. o ambalaži i ambalažnom otpadu (SL L 365, 31. 12. 1994.) koja je posljednji put izmijenjena Direktivom (EU) 2015/720 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o izmjeni Direktive 94/62/EZ u pogledu smanjenja potrošnje laganih plastičnih vrećica za nošenje (SL L 115, 6. 5. 2015.), (u daljnjem tekstu: Direktiva 94/62/EZ),

– Direktivom 1999/45/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 1999. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u odnosu na razvrstavanje, pakiranje i označivanje opasnih pripravaka (SL L 200, 30.7.1999.).

(2) Ovim Pravilnikom se uspostavlja pravni okvir za provedbu sljedećih uredbi Europske unije:

– Uredbom (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2006. o pošiljkama otpada (SL L 190, 12. 7. 2006),

– Uredbom Komisije (EZ) br. 1418/2007 od 29. studenoga 2007. o izvozu određenog otpada namijenjenog za uporabu navedenog u Prilogu III. ili III.A Uredbe (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća u određene zemlje na koje se ne primjenjuje Odluka OECD-a o kontroli prekograničnog kretanja otpada (SL L 316, 4. 12. 2007.)

– Uredbom (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (SL L 353, 31. 12. 2008.)

(3) Ovaj Pravilnik provodi se u skladu sa sljedećim Odlukama Europske komisije (u daljnjem tekstu: Komisija) izdanima u svezi provedbe Direktive 94/62/EZ:

– Odlukom Komisije 2005/270/EZ od 22. ožujka 2005. kojom se utvrđuju formati u vezi sa sustavom podataka na temelju Direktive 94/62/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća o ambalaži i ambalažnom otpadu (SL L 86, 5. 4. 2005.; u daljnjem tekstu: Odluka 2005/270/EZ),

– Odlukom Komisije 97/129/EZ od 28. siječnja 1997. o uspostavi identifikacijskog sustava za ambalažne materijale u skladu s Direktivom Europskog parlamenta i Vijeća 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu (SL L 50, 20. 2. 1997.),

– Odlukom Komisije 2001/524/EZ od 28. lipnja 2001. o objavljivanju upućivanja na norme EN 13428:2000, EN 13429:2000, EN 13430:2000, EN 13431:2000 i EN 13432:2000 u Službenom listu Europskih zajednica u vezi s Direktivom 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu (SL L 190, 12. 7. 2001),

– Odlukom Komisije 2001/171/EZ od 19. veljače 2001. o utvrđivanju uvjeta za odstupanje za staklenu ambalažu s obzirom na granične koncentracije teških metala određene u Direktivi 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu (SL L 62, 2. 3. 2001., Odluka 2001/171/EZ), posljednji put izmijenjenom Odlukom komisije od 8. svibnja 2006. o izmjeni Odluke 2001/171/EZ radi produljenja važenja uvjeta za odstupanje predviđeno za staklenu ambalažu u vezi s razinama koncentracije teških metala koje su utvrđene u Direktivi 94/62/EZ (SL L 125, 12.05.2006.),

– Odlukom Komisije 2009/292/EZ od 24. ožujka 2009. o utvrđivanju uvjeta za odstupanje za plastične sanduke i plastične palete s obzirom na granične koncentracije teških metala određene u Direktivi 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu (SL L 79, 25. 3. 2009.),

– Odlukom Komisije 97/622/EZ od 27. svibnja 1997. o upitnicima za izvješća država članica o provedbi određenih direktiva u području otpada (provedba Direktive Vijeća 91/692/EEZ) (SL L 256, 19.9.1997), kako je ona posljednji put izmijenjenom Odlukom Komisije 2007/151/EZ od 6. ožujka 2007. o izmjeni odluka 94/741/EZ i 97/622/EZ s obzirom na upitnike za izvješća o provedbi Direktive 2006/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o otpadu i o provedbi Direktive Vijeća 91/689/EEZ o opasnom otpadu (SL L 67, 7. 3. 2007).

Pojmovi

Članak 4.

(1) Pojmovi navedeni u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

1. *Ambalaža* je svaki proizvod, bez obzira na prirodu materijala od kojeg je izrađen, koji se koristi za držanje, zaštitu, rukovanje, isporuku i predstavljanje robe, od sirovina do gotovih proizvoda, od proizvođača do potrošača. Ambalaža predstavlja i nepovratne predmete namijenjene za izradu ambalaže koja će se koristiti za spomenute namjene kao i pomoćna sredstva za pakiranje, koja služe za omatanje ili povezivanje robe, pakiranje, nepropusno zatvaranje, pripremu za otpremu i označavanje robe.

Ambalaža može biti:

- jednokratna ambalaža je ambalaža izrađena samo za jednu uporabu;
- povratna ambalaža (višeputna) je ona ambalaža koja se, nakon što se isprazni, ponovno upotrebljuje u istu svrhu i čiju višeputnu uporabu osigurava proizvođač sustavom pologa (kaucije) ili na neki drugi način;
- višeslojna (kompozitna) ambalaža je ambalaža izrađena/načinjena iz različitih materijala koji se ne mogu odvojiti ručno;
- prodajna ili primarna ambalaža je ambalaža u kojoj se proizvod prodaje ili daje konačnom potrošaču na prodajnom mjestu;
- skupna ili sekundarna ambalaža je ambalaža koja sadrži više proizvoda u prodajnoj ili primarnoj ambalaži tako da je proizvod pristupačan potrošaču u skupini i pojedinačno ili koja služi samo u svrhu punjenja polica na prodajnom mjestu, a može se izdvojiti od proizvoda bez da utječe na njegova svojstva;
- transportna ili tercijarna ambalaža je zaštitna ambalaža koja omogućava prijevoz, prevoz i rukovanje određenom količinom proizvoda pakiranog samo u prodajnoj ili u prodajnoj i skupnoj ambalaži. U ovu vrstu ambalaže ne spadaju spremnici (kontejneri) za cestovni, željeznički, brodski i zračni prijevoz robe;

Ambalaža su također predmeti prema sljedećim kriterijima:

- predmeti koji udovoljavaju navedenoj definiciji ambalaže ne dovodeći u pitanje ostale funkcije koje ambalaža može također obavljati, osim ako su predmeti sastavni dio proizvoda ili je nužno da sadrže, podržavaju ili čuvaju taj proizvod za vrijeme njegova trajanja i osim ako je namjena svih predmeta da se s proizvodom zajedno koriste, troše ili zbrinjavaju,
- predmeti dizajnirani, odnosno zamišljeni i namijenjeni za punjenje na mjestu prodaje i predmeti za jednokratnu uporabu koji se prodaju, pune ili koji su dizajnirani/zamišljeni i namijenjeni za punjenje na mjestu prodaje, smatraju se ambalažom pod uvjetom da ispunjavaju funkciju ambalaže,
- predmeti koji su sastavni dijelovi ambalaže i predmeti koji su kao pomoćni dijelovi uklopljeni u ambalažu smatraju se dijelom ambalaže u koju su uklopljeni. Pomoćni dijelovi koji su izravno obješeni ili pričvršćeni na proizvod i koji su u funkciji ambalaže smatraju se ambalažom, osim ako nisu sastavni dio toga proizvoda i namijenjeni da se s proizvodom zajedno koriste, troše ili odbacuju.

Popis ilustrativnih primjera za primjenu gore navedenih kriterija radi pojašnjenja granica između toga što je ambalaža, odnosno što nije ambalaža naveden je u Prilogu I. ovoga Pravilnika;

2. *Ambalažni materijal* je svaki materijal od kojeg se proizvodi ambalaža kao što su: staklo, plastika, papir, karton, drvo, metal, višeslojni (kompozitni) miješani materijali i drugi materijali;

3. *Automatizirani uređaj za preuzimanje otpadne ambalaže* je aparat koji otpadnu ambalažu preuzima, identificira prema GTIN oznaci, razvrstava po vrsti ambalažnog materijala, zbija (drobi, plošti), sprema u spremnike i omogućava razmjenu podataka o preuzetoj otpadnoj ambalaži (u daljnjem tekstu: aparat za preuzimanje otpadne ambalaže).

4. *Cijena usluge sakupljanja* je novčani iznos koji Fond plaća sakupljaču za obavljenju uslugu sakupljanja otpadne ambalaže predane na uporabu u sustavu kojim upravlja Fond;

5. *Energetska uporaba otpadne ambalaže* je postupak uporabe u kojem se goriva otpadna ambalaža upotrebljuje kao sredstvo za proizvodnju energije kroz neposredno spaljivanje, zajedno s drugim otpadom ili bez njega, ali s iskorištavanjem dobivene toplinske energije;

6. *Gospodarenje otpadnom ambalažom* su djelatnosti sakupljanja, prijevoza, uporabe i zbrinjavanja i druge obrade otpadne ambalaže, uključujući nadzor nad tim postupcima te nadzor i mjere koje se provode na lokacijama nakon zbrinjavanja ostataka od uporabe otpadne ambalaže, te radnje koje poduzimaju posrednik ili trgovac otpadnom ambalažom;

7. *Gospodarski subjekti* u smislu ovoga Pravilnika definirani su kako slijedi:

- *Agencija* je Hrvatska agencija za okoliš i prirodu;

- *Ambalažer* je pravna ili fizička osoba – obrtnik koja proizvodi ili uvozi ambalažu i stavlja je na tržište na području Republike Hrvatske;

- *Fond* je Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, pravna osoba s javnim ovlastima koja obavlja poslove u svezi gospodarenja otpadnom ambalažom sukladno Zakonu i ovom Pravilniku;

- *Krajnji korisnik ili potrošač* je pravna ili fizička osoba koja radi krajnje potrošnje odvaja proizvod od ambalaže te na taj način stvara otpadnu ambalažu, uključujući i prodavatelja koji zbog daljnje prodaje odvaja proizvod od ambalaže te na taj način stvara skupnu ili transportnu otpadnu ambalažu;

- *Mali proizvođač* je pravna ili fizička osoba – obrtnik koja na profesionalnoj osnovi razvija, proizvodi, prerađuje, obrađuje, prodaje, unosi ili uvozi, odnosno stavlja na tržište na području Republike Hrvatske proizvode pakirane u ambalažu u količinama manjim od onih propisanih ovim Pravilnikom;

- *Obrađivač* je obrađivač otpadne ambalaže koji je pravna ili fizička osoba – obrtnik koja sukladno Zakonu ima dozvolu za obavljanje djelatnosti obrade otpadne ambalaže;

- *Posjednik* je posjednik otpadne ambalaže sukladno definiciji posjednika otpada kako je to određeno Zakonom;

- *Prodavatelj (trgovac)* je pravna ili fizička osoba – obrtnik koja u okviru svoje trgovačke djelatnosti u dobavljačkom lancu proizvode u ambalaži, ambalažne materijale i ambalažu čini dostupnim na tržištu na području Republike Hrvatske; prodavatelj istovremeno može biti i proizvođač;

- *Proizvođač* je proizvođač i uvoznik proizvoda koji je pravna ili fizička osoba – obrtnik koja na profesionalnoj osnovi razvija, proizvodi, prerađuje, obrađuje, prodaje, unosi ili uvozi, odnosno stavlja na tržište na području Republike Hrvatske proizvode pakirane u ambalažu;

- *Sakupljač* je sakupljač otpadne ambalaže koji je pravna ili fizička osoba – obrtnik koja sukladno Zakonu ima dozvolu za obavljanje djelatnosti sakupljanja otpadne ambalaže i ima sklopljen ugovor s Fondom o obavljanju usluge sakupljanja otpadne ambalaže;

8. *GTIN* (engl. – Global Trade Item Number) je broj globalne trgovačke jedinice;

9. *Ministar* je ministar nadležan za zaštitu okoliša;

10. *Ministarstvo* je ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša;

11. *Naknade proizvođača* su novčani iznosi koje proizvođač u sustavu kojim upravlja Fond uplaćuju Fondu prilikom stavljanja proizvoda pakiranih u ambalaži na tržište na području Republike Hrvatske.

Naknade proizvođača prema ovom Pravilniku su:

– *Naknada gospodarenja otpadnom ambalažom* (u daljnjem tekstu: naknada gospodarenja) je novčani iznos koji plaćaju proizvođači u svrhu pokrivanja troškova sakupljanja i obrade otpadne ambalaže u sustavu kojim upravlja Fond,

– *Povratna naknada* je novčani iznos koji plaćaju proizvođači kao stimulativnu mjeru kojom se potiče posjednik da otpadnu ambalažu od pića preda prodavatelju koji u svojoj ponudi ima pića ili osobi koja upravlja reciklažnim dvorištem i za to primi propisani iznos povratne naknade;

12. *Namjerno dodavanje teških metala* je namjerna uporaba tvari koja sadrži teške metale (olovo, kadmij, živa i šesterovalentni krom) u proizvodnji ambalaže ili sastavnog dijela ambalaže, pri čemu je njezina stalna prisutnost u konačnoj ambalaži ili sastavnom dijelu ambalaže poželjna kako bi se postigle specifične karakteristike, izgled ili kvaliteta ambalaže: Uporaba recikliranih materijala kao sirovina u proizvodnji novih ambalažnih materijala, pri čemu dio tih recikliranih materijala može sadržavati propisima uređene količine metala, ne smatra se namjernim dodavanjem teških metala;

13. *Obrada otpadne ambalaže* su postupci uporabe ili zbrinjavanja ambalažnog otpada i postupci pripreme prije uporabe ili zbrinjavanja ambalažnog otpada;

14. *Odvojeno sakupljanje otpadne ambalaže* je sakupljanje ambalažnog otpada na način da se ambalažni otpad odvaja prema njegovoj vrsti i svojstvima radi lakše obrade i očuvanja njegovih vrijednih svojstava;

15. *Omogućavanje dostupnosti na tržištu* podrazumijeva svaku isporuku proizvoda za distribuciju, potrošnju ili uporabu na tržištu u Republici Hrvatskoj, uključujući internetsku prodaju i druge načine omogućavanja dostupnosti putem komunikacije na daljinu, za vlastite potrebe ili u okviru trgovačke djelatnosti, u zamjenu za plaćanje ili besplatno;

16. *Oporaba otpadne ambalaže* je svaki postupak uporabe otpada u skladu sa Zakonom, koji je prikladan i primjenjiv za uporabu ambalažnog otpada radi njegova korištenja u materijalne i energetske svrhe, uključujući i recikliranje;

17. *Otpadna ambalaža (ambalažni otpad)* je ambalaža koja je otpad u smislu Zakona, isključujući ostatke materijala koji nastaju pri proizvodnji ambalaže.

18. *Piće* je alkoholno piće, bezalkoholno piće, stolna, mineralna i izvorska voda, voćni sirupi i ostali tekući proizvodi na voćnoj i drugoj bazi te bilo koji drugi dodatak koji pakiran zajedno s tekućom bazom čini cjelovitu jedinicu primarne ambalaže osim mlijeka i tekućih mliječnih proizvoda;

19. *Ponovna uporaba ambalaže* je svaki postupak kojim ambalaža, koja je bila izrađena i oblikovana da u okviru svog vijeka trajanja podnese minimalni broj putovanja ili obrtanja, bude ponovno napunjena ili korištena za istu svrhu za koju je izrađena, sa ili bez potpore pomoćnih proizvoda prisutnih na tržištu koji bi ambalaži pomogli da se opet napuni. Takva ponovno uporabljena ambalaža će postati ambalažni otpad kad više ne bude podložna uporabi;

20. *Recikliranje otpadne ambalaže* je svaki postupak uporabe otpadne ambalaže u materijal za proizvodnju nove ambalaže ili za druge svrhe, uključujući i organsko recikliranje a isključujući energetske uporabu. Organsko recikliranje su aerobni (kompostiranje) ili anaerobni (proizvodnja bioplina) postupci obrade biorazgradivih dijelova ambalažnog otpada, pod kontroliranim uvjetima i uz korištenje mikroorganizama, tako da nastaju stabilizirani organski ostaci ili bioplin. Odlaganje otpadne ambalaže na odlagališta se ne smatra organskim recikliranjem.